

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Bednaříkovou ve věci

žalobce: **D. K.**
bytem

zast. Mgr. Janem Laštovkou, advokátem
se sídlem Veleslavínova 363/33, Plzeň

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 2. 2025, čj.

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a obsah žaloby, vyjádření žalované

1. Rozhodnutím ze dne 25. 2. 2025, čj. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaná podle § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o organizaci sociálního zabezpečení“), a podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítla námitky žalobce a tím potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 15. 11. 2024, čj. X, kterým byl podle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), žalobci přiznán od 15. 10. 2024 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.
2. Proti rozhodnutí žalované podal žalobce včasnou žalobu ke zdejšímu soudu. Žalobce uvádí, že žalovaná nesprávně posoudila jeho zdravotní stav. Žalobce má za to, že i z předložených lékařských zpráv plyne, že splňuje podmínky minimálně pro přiznání invalidity druhého stupně.
3. Žalobce uvádí, že jeho první zdravotní komplikace se objevily již v roce 2020. Neurologa navštěvuje již od 9. 10. 2020, a to pro problémy se stupňující se únavou a záchvatovitým usínáním. Dne 3. 6. 2022 byla žalobci diagnostikována spánková apnoe. Od počátku roku 2023 se zdravotní potíže spojené s popsányými potížemi prohlubují. Žalobce je nucen užívat medikamenty, které tyto příznaky pouze oslabují, avšak neléčí. Od 1. 2. 2023 se žalobce stal dočasně práce neschopným, neboť nebyl schopen vykonávat svou práci (usínání za volantem atd.). Zdravotní stav žalobce dlouhodobě nevykazuje žádné známky zlepšení (spíše naopak), prognózy nejsou příznivé a nelze vyloučit, že se žalobce s těmito potížemi bude potýkat do celý zbytek života.
4. Žalobce je nucen vykonávat pracovní pozici s podmíněnou zdravotní způsobilostí a nelze říci, jak dlouho ji bude schopen vykonávat; dochází k usínání i při klidovém režimu. Žalobce je omezen při každodenních aktivitách a nemůže se účastnit jakýchkoliv společenských akcí. Pokles pracovní schopnosti stanovený na 35 % je podle žalobce neodpovídající jeho situaci, neboť při aktuální tendenci zhoršování jeho zdravotního stavu bude žalobce postupem času nucen přestat pracovat úplně.
5. Žalobce je toho názoru, že jeho zdravotní postižení odpovídá kapitole VI., položce 5c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Dle žalobce jde o onemocnění v těžké formě s mírou poklesu pracovní schopnosti 60–70 %. Dle něj nejde o středně těžké postižení. Dle žalobce je nutné rovněž navýšení poklesu pracovní schopnosti z důvodu dalších zdravotních postižení.
6. Pokud jde o datum vzniku invalidity, je žalobce přesvědčen, že by se měla počítat již ode dne 31. 1. 2024, kdy mu byla ukončena pracovní neschopnost, ve které se ocitl právě v důsledku svých zdravotních obtíží.
7. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že není důvodná; stupeň invalidity i datum jejího vzniku považovala za dostatečně vysvětlené v posudku posudkového lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „Institut“).

Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.

II. Podstatný obsah správních spisů

8. Z předložených správních spisů vplynuly pro nyní projednávanou věc následující podstatné skutečnosti: Žalobce podal dne 25. 9. 2024 žádost o přiznání invalidního důchodu. Posudkem Institutu ze dne 15. 10. 2024 byl žalobce shledán invalidním v prvním stupni s datem vzniku invalidity dne 15. 10. 2024, a to s poklesem pracovní schopnosti o 45 % (bez navýšení). Šlo o zdravotní postižení (narkolepsie s kataplexií) podle kapitoly VI., položky 5b přílohy vyhlášky o posuzování invalidity.
9. Na základě tohoto posudku bylo vydáno dne 15. 11. 2024 rozhodnutí, kterým byl žalobce uznán invalidním pro invalidity prvního stupně. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky.
10. Dne 20. 2. 2025 byl v námitkovém řízení zpracován posudek o invaliditě, a to posudkovým lékařem Institutu II. stupně. Bylo shledáno, že se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav podle § 26 zákona o důchodovém pojištění a že žalobce byl k datu vydání prvostupňového rozhodnutí invalidní podle § 39 odst. 1 téhož zákona, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 35 %. Jde nadále o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) téhož zákona. Rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejdůležitějším dopadem na pokles pracovní schopnosti byla stanovena jako zdravotní postižení (narkolepsie s kataplexií) uvedené v kapitole VI., položce 5b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, s poklesem pracovní schopnosti o 35 %. Den vzniku invalidity byl ponechán k datu 15. 10. 2024. Žalobce byl hodnocen pro středně těžké funkční postižení.
11. Na základě tohoto posudku bylo žalovanou vydáno napadené rozhodnutí, kterým byly námitky žalobce zamítnuty a rozhodnutí prvního stupně potvrzeno. V napadeném rozhodnutí byly zopakovány závěry posudkového lékaře z posudku o tom, proč v případě žalobce nelze indikovat vyšší než první stupeň invalidity.

III. Posudek posudkové komise MPSV

12. Krajský soud nechal v soudním řízení vyhotovit posudek, který vypracovala Posudková komise MPSV České Budějovice (dále jen „posudková komise MPSV“) dne 5. 11. 2025 a v němž dospěla k následujícímu posudkovému hodnocení k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Dne 22. 10. 2025 bylo jednání posudkové komise odročeno z provozních důvodů. Následné jednání proběhlo dne 5. 11. 2025. Toto jednání se konalo v přítomnosti žalobce. V průběhu jednání byl žalobce vyšetřen odborným lékařem z oboru neurologie. Posudková komise se usnesla na závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 35 %. V posudku je přehled podkladů, ze kterých posudková komise MPSV vycházela. Vznik invalidity byl stanoven od 15. 10. 2024. Platnost posudku byla podmíněna kontrolní lékařskou prohlídkou v listopadu 2028.
13. Žalobce byl hodnocen jako stavební technik.
14. Posudková komise MPSV v posudkovém závěru popsala zjištěný zdravotní stav žalobce, přičemž bylo konstatováno, že u žalobce jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav.
Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.

Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je narkolepsie 1. typu s kataplexií.

15. Posudková komise MPSV zhodnotila zdravotní postižení žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí jako zdravotní postižení podle kapitoly VI., položky 5b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, kde je míra poklesu pracovní schopnosti stanovena na 30–45 %. Posudková komise tento pokles pracovní schopnosti stanovila v rozsahu 35 %, tj. nad dolní hranici míry poklesu pracovní schopnosti s přihlédnutím k tíži popsaného zdravotního postižení a k tomu, že stav byl kompenzován na terapii jen dočasně a za nutnosti opakované změny medikace. Bez tohoto zohlednění by posudková komise MPSV volila dolní hranici rozpětí, neboť nedošlo k podstatné změně pracovního začlenění či změně pracovní doby.
16. Podle posudkové komise MPSV se v žádném případě nejedná o těžkou formu postižení s těžkým snížením psychické a fyzické výkonnosti, s pravidelným soustavným usínáním při chůzi, při jídle, při rozhovoru, a to i přes zavedenou léčbu.
17. Den vzniku invalidity byl stanoven k datu 15. 10. 2024, a to kvalifikovaným odhadem při zohlednění právním předpisem stanovených kritérií pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Tomuto datu předcházela poměrně dlouhodobá stabilizace zdravotního stavu na předtím zvolené medikaci (Wakix), přičemž zvolený lék fungoval jak na denní spavost, tak i na kataplexii.
18. Ostatní zdravotní postižení byla bez podstatných posudkových dopadů (steatosa jaterní, hiátová hernie).
19. Posudek obsahuje i pracovní rekomandaci.

IV. Právní hodnocení krajského soudu

20. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“). Krajský soud ověřil zároveň i to, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.
21. Krajský soud rozhodl ve věci při jednání konaném dne 15. 12. 2025. Žalobce i žalovaný se z jednání omluvili. Krajský soud provedl dokazování posudkem posudkové komise MPSV a protokolem o jednání ze dne 22. 10. 2025 a 5. 11. 2025. Krajský soud neprováděl zvlášť k důkazu lékařské zprávy přiložené k žalobě, neboť je měla k dispozici posudková komise MPSV a zhodnotila je.
22. Jednání proběhlo v nepřítomnosti procesních stran. Vzhledem k tomu, že při vyhlášení rozsudku byla přítomna pouze soudní osoba, bylo zkrácené znění rozsudku bez odůvodnění vyvěšeno na úřední desce soudu (§ 49 odst. 12, věta druhá s. ř. s.).
23. Žaloba není důvodná.
24. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v ustanovení § 39 zákona o důchodovém pojištění, které ve znění platném a účinném po 31. 12. 2009 upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.

druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován. Podle § 39 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění platí, že za stabilizovaný zdravotní stav [odstavec 4 písm. b)] se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení.

25. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku Institutu posuzování zdravotního stavu; Ministerstvo za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci sociálního zabezpečení). Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, čj. 6 Ads 99/2011 – 43; všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).
26. Náležitosti posudku jsou upraveny s účinností od 1. 1. 2010 v ustanovení § 7 vyhlášky o posuzování invalidity. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. V případě, že se jedná o odnímání pobírané dávky Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.

důchodového pojištění podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem nebo obdobně také přiznání nižšího stupně invalidity, je posudková komise MPSV povinna přesvědčivě odůvodnit, v čem spočívá zlepšení nebo stabilizace zdravotního stavu pojištěnce při porovnání s obdobím, kdy odnímaná dávka byla přiznána, případně zda odnímaná dávka nebyla přiznána na základě posudkového omylu (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, čj. 3 Ads 45/2008 - 46). Jde-li přitom alespoň o invaliditu I. či II. stupně (tedy pokles pracovní schopnosti v rozmezí nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 69 %), musí posudek obsahovat rovněž tzv. pracovní rekomandaci, tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012–18).

27. Krajský soud vycházel ze skutkového stavu zjištěného ze správních spisů žalované a OSSZ, jakož i zejména z doplnění dokazování posudkem posudkové komise MPSV ze dne 5. 11. 2025. Tento posudek byl vyhotoven posudkovou komisí MPSV zasedající v řádném složení (§ 16b zákona o organizaci sociálního zabezpečení). Žalobce byl při jednání komise přítomen, byl vyšetřen odborným neurologem a posudková komise měla k dispozici kompletní zdravotnickou dokumentaci žalobce. Z hlediska zdravotních postižení se posudková komise zabývala rozhodujícím zdravotním postižením žalobce. Z formálního hlediska předmětný posudek splňuje všechny náležitosti předepsané právní úpravou, a proto jej krajský soud považuje za důkaz osvědčující náležitě a řádně zjištěný skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované.
28. Posudek posudkové komise MPSV zhodnotil krajský soud jako úplný a přesvědčivý, neboť posudková komise se vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudek obsahuje náležité zdůvodnění posudkového závěru. Posudková komise dospěla ke stejnému zjištění jako posudkoví lékaři Institutu v obou předchozích posudkových závěrech (posudek o invaliditě ze dne 15. 10. 2024 a posudek z námitkového řízení ze dne 20. 2. 2025) stran rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a sice že příčinou tohoto stavu žalobce je zde postižení zařazené do kapitoly VI., položky 5b přílohy vyhlášky o posuzování invalidity. Jde o narkolepsii 1. typu s kataplexií. Ve všech posudcích bylo shodně hodnoceno, že se u žalobce jedná o středně těžké funkční postižení. Posudková komise MPSV konstatovala, že je tak zohledněna tíže zdravotního postižení a také to, že stav byl kompenzován na terapii jen dočasně za nutnosti opakované změny medikace. Posudková komise jasně vyjádřila, že pokud by nezohlednila tyto skutečnosti, pak by volila pokles pracovní schopnosti na spodní hranici procentního rozpětí, a sice 30 %, neboť u žalobce nedošlo k podstatné změně pracovního zařazení či ke změně pracovní doby; to by znamenalo, že by žalobce nedosáhl na vůbec žádný stupeň invalidity.
29. Posudková komise MPSV náležitě vysvětlila, proč se u žalobce nemůže jednat o těžkou formu postižení podle kapitoly VI., položky 5c přílohy vyhlášky o posuzování invalidity. Komise zdůraznila, že u žalobce není dáno těžké snížení psychické a fyzické výkonnosti, s pravidelným soustavným usínáním při chůzi, při jídle, při rozhovoru, a to i přes zavedenou léčbu. Uvedený závěr je podložen skutkovým zhodnocením zdravotního stavu žalobce, který je popsán na str. 6 a 7 posudku. Žalobní námitka žalobce, že je u něj dána těžká forma postižení, tak není důvodná, neboť byla vyvrácena odůvodněnými závěry posudkové komise MPSV. Krajský soud nemá žádného důvodu o správnosti tohoto závěru pochybovat.

30. Posudková komise zhodnotila, že v rámci posuzované položky 5b se u žalobce jedná o pokles pracovní schopnosti mírně nad dolní hranici, tj. v rozsahu 35 % (z taxace 30 – 45 %), a to s ohledem na to, že v tomto procentním zhodnocení poklesu pracovní schopnosti je vyjádřena tíže zdravotního postižení i dočasnost kompenzace a nutnost opakované změny medikace.
31. Další zdravotní postižení žalobce (steatosa jaterní, hiátová hernie) nejsou dle posudkové komise MPSV posudkově významná. Posudková komise MPSV se dalšími zdravotními postiženími žalobce zabývala, avšak neshledala jakýkoliv důvod navyšovat pokles pracovní schopnosti podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. Žalobcová námitka, že je nutné navýšení pro další zdravotní postižení, tak není přípádná.
32. Posudková komise MPSV ve shodě s oběma posudky Institutu stanovila rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu podle kapitoly VI., položky 5b přílohy k vyhlášce. Celkový pokles pracovní schopnosti žalobce o 35 % stanovila posudková komise MPSV ve shodě s posudkem Institutu II. stupně. Oba posudky tak stanovily především s ohledem na tíži obtíží. Závěr posudku Institutu I. stupně je tímto překonán a ostatně ani tam zvolené procentní ohodnocení poklesu pracovní schopnosti bez jakéhokoliv dalšího navyšování (45 %) samo o sobě neznamenal vyšší než první stupeň invalidity. Posudky Institutu II. stupně a posudkové komise MPSV jsou navíc v tomto směru náležitě odůvodněny, na rozdíl od posudku Institutu I. stupně, který žádné důvody pro volbu dané procentní hodnoty neuvádí.
33. Posudková komise MPSV uvedla i podrobnou pracovní rekomandaci. Žalobce byl schopen pracovního zařazení s vyloučením především nepravidelného nočního spánkového režimu, práce ve výškách, u běžících strojů (především u nechráněných stojů), u otevřeného ohně, u nekrytých vodních ploch, příp. práce u dobytka – tj. s vyloučením prací se zvýšeným rizikem úrazu. Dále je pak zřejmý zákaz řízení zejména motorových vozidel. Žalobce je dle komise schopen práce lehčího charakteru s výše uvedeným omezením a plným využitím vzdělání a získaných pracovních zkušeností. Pro žalobce je nutný pravidelný denní režim.
34. Krajský soud uzavírá, že o rozhodující příčině dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu spočívající ve středně těžké formě postižení nemá pochyb, neboť tento závěr vyplývá ze všech předložených posudků o invaliditě. Stejně tak krajský soud nemá pochyb o správnosti stanovení výše poklesu pracovní schopnosti žalobce.
35. Krajský soud konstatuje, že žalobcův požadavek, aby byl shledán invalidním ve druhém stupni, byl vyvrácen obsahem posudku posudkové komise MPSV. Zdravotní stav žalobce byl hodnocen všemi třemi posudky stejně (oba posudky Institutu i posudek posudkové komise MPSV; vyjma odchylky ohledně procentního vymezení poklesu pracovní schopnosti v posudku Institutu I. stupně, se kterou se krajský soud vypořádal již shora). Krajský soud zhodnotil, že skutkový stav ohledně zdravotního stavu žalobce byl zjištěn a zhodnocen v dostatečném rozsahu.
36. Krajský soud nemá žádné pochybnosti o tom, že skutkový stav byl v posuzovaném případě zjištěn řádně a v takovém rozsahu, který nedává prostor pro vznik žádných pochybností o správnosti posudkového závěru. Krajský soud má za prokázané, že žalobce byl ke dni vydání napadeného rozhodnutí invalidním v prvním stupni.

37. K žalobcově požadavku, aby bylo datum vzniku invalidity spojeno s datem ukončení jeho pracovní neschopnosti (31. 1. 2024), lze odkázat na následující: „Datum vzniku invalidity nelze odvozovat od trvání či ukončení dočasné pracovní neschopnosti. Jak již konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 7. 6. 2006, č. j. 6 Ads 41/2005–24, dočasná pracovní neschopnost je rozhodující sociální událostí v systému dávek nemocenského pojištění, zatímco v systému důchodového pojištění (konkrétně v případě invalidních důchodů) je určující sociální událostí dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav (invalidita). Z toho je patrné, že dočasná pracovní neschopnost a invalidita jsou instituty z odlišných subsystémů práva sociálního zabezpečení s odlišnou podstatou a funkcí, a nelze je tedy zaměňovat, byť oba souvisí se zdravotním stavem pojištěnce.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2012, čj. 6 Ads 61/2012-15).
38. „Datum vzniku invalidity by mělo být objektivně a přesvědčivě odůvodněno. Vznik invalidity je základním a výchozím předpokladem pro stanovení data, od něhož je důchod přiznáván. Invalidita jako posudkově – medicínská kategorie vzniká od okamžiku, kdy lze zdravotní stav pojištěnce považovat za dlouhodobě nepříznivý v důsledku nemoci či úrazu. Ke vzniku invalidity dochází tehdy, jestliže je zřejmé, že zdravotní postižení pojištěnce je trvalé a zlepšení zdravotního stavu nelze očekávat.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2012, čj. 6 Ads 61/2012-15).
39. Datem vzniku invalidity se k námitce zabýval posudkový lékař Institutu II. stupně, který uvedl, že k datu 5. 12. 2023 nebyl zdravotní stav žalobce tak závažný, aby byl důvodem k invaliditě. Proto dle posudkového lékaře nebyl ani důvod stanovovat datum vzniku invalidity k datu ukončení pracovní neschopnosti. Posudkový lékař Institutu II. stupně se vyjádřil na základě lékařské zprávy ze dne 10. 9. 2024 tak, že je z ní patrné, že efekt léčby se dostavil a že ke zhoršení zdravotního stavu došlo cca měsíc před vyšetřením; do té doby byl zdravotní stav jistě lepší. Posudkový lékař Institutu II. stupně tak ponechal datum vzniku invalidity na 15. 10. 2024.
40. Posudková komise MPSV se k datu vzniku invalidity vyjádřila ve shodě s posudkovým lékařem Institutu II. stupně. Konstatovala, že jej stanovuje stejně. Datum vzniku invalidity stanovila posudková komise MPSV kvalifikovaným odhadem se zohledněním kritérií pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav (§ 26 zákona o důchodovém pojištění). Stanovenému datu 15. 10. 2024 předcházela poměrně dlouhodobá stabilizace zdravotního stavu žalobce na předtím zvolené medikaci (Wakix), přičemž zvolený lék fungoval jak na denní spavost, tak na kataplexii.
41. Krajský soud považuje stanovené datum vzniku invalidity za dostatečně odůvodněné a vysvětlené. Všechny instance posudkových lékařů se shodly na datu 15. 10. 2024.
42. Krajský soud k hodnocení posudku posudkové komise MPSV uzavírá, že svými parametry obstál jako stěžejní důkaz pro zjištění otázky invalidity žalobce a data jejího vzniku. Krajský soud považuje tímto skutkový stav za řádně zjištěný a prokázaný. O správnosti, přesvědčivosti a úplnosti posudku posudkové komise MPSV nemá krajský soud žádné pochybnosti.
43. Krajský soud uzavírá, že podmínky pro přiznání invalidního důchodu upravuje § 38 a násl. zákona o důchodovém pojištění. Je-li posudkem posudkové komise MPSV prokázáno, že pokles pracovní schopnosti žalobce pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav činil ke dni vydání napadeného rozhodnutí 35 %, pak byl žalobce invalidním v prvním stupni podle §

39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě řádně zjištěného skutkového stavu, a proto v soudním řízení bez dalšího obstálo.

44. Jestliže se žalobce obává zhoršování svého zdravotního stavu a s tím příp. související neschopností vykonávat své zaměstnání, tak nelze než konstatovat, že žalobce může kdykoliv před datem kontrolní lékařské prohlídky (listopad 2028) v případě zhoršení zdravotního stavu požádat o zvýšení invalidního důchodu. Po podání takové žádosti bude zdravotní stav žalobce aktuálně nově posuzován.
45. Žalobce namítá i omezení v každodenním životě, nemožnost navštěvovat společenské akce apod. Toto jsou skutečnosti, které nelze v řízení o přiznání invalidního důchodu brát v potaz. Nárok na invalidní důchod je odvislý od posouzení dlouhodobě nepřiznivého zdravotního stavu a poklesu pracovní schopnosti a toho, zda žadatel získal potřebnou dobu pojištění. K omezením v jiných oblastech nelze přihlížet. Neschopnost zvládat základní životní potřeby se hodnotí v řízení o příspěvku na péči osobě, která je závislá na pomoci jiné fyzické osoby. Konkrétní podmínky této dávky lze nalézt v § 7 a násl. zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.
46. Na základě shora uvedeného zhodnotil krajský soud žalobu jako nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
47. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1, věty první s. ř. s. Žalobce neměl v řízení úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná nemá na náhradu nákladů řízení právo podle § 60 odst. 2 s. ř. s.
48. Z důvodu dlouhodobé nepřítomnosti samosoudkyně JUDr. Terezy Kučerové (stáž na Nejvyšším správním soudu) byla tato věc, přidělená do soudního oddělení 64 Ad, projednána a rozhodnuta v souladu s rozvrhem práce zastupující samosoudkyně Mgr. Kateřinou Bednaříkovou.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V Českých Budějovicích dne 15. prosince 2025

Mgr. Kateřina Bednaříková v. r.
samosoudkyně